

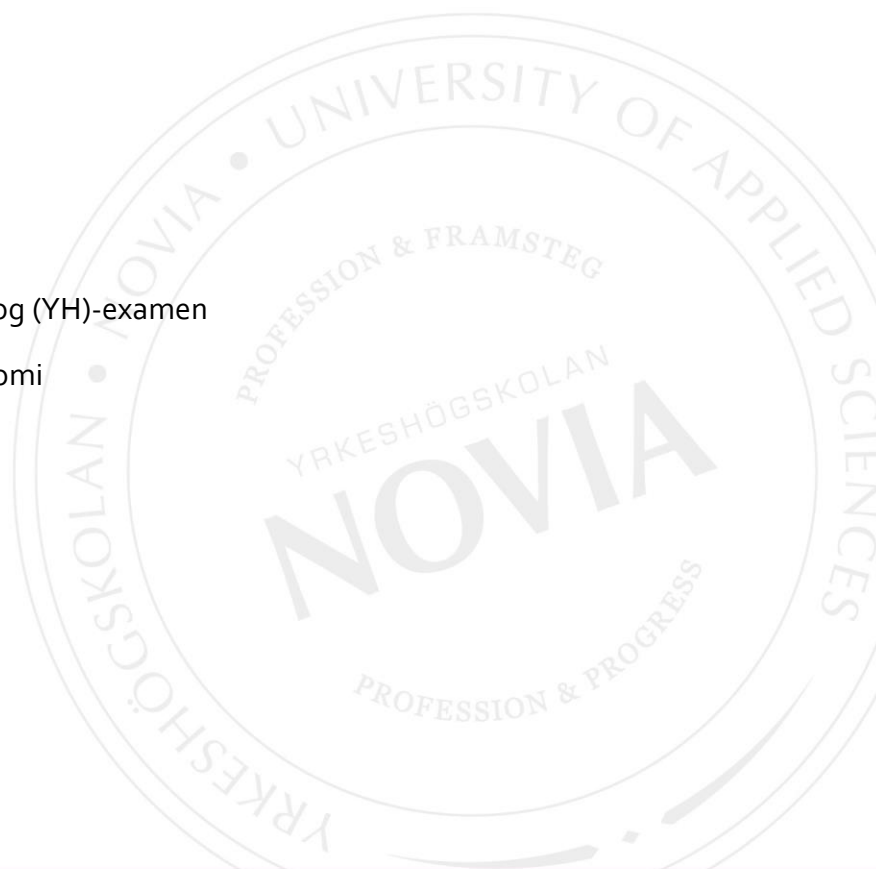
Räntestödslån för jordbruk i Finland

Josefina Linnokari

Examensarbete för Agrolog (YH)-examen

Utbildningen för bioekonomi

Raseborg 2021

EXAMENSARBETE

Författare: Josefina Linnokari

Utbildning och ort: Bioekonomi, Raseborg

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Agrolog

Handledare: Lars Fridefors

Titel: Räntestödslån för jordbruk i Finland

Datum 9.4.2021 Sidantal 31

Bilagor 1

Abstrakt

Många investeringar som görs för jordbruket kan jordbrukarna få finansiering för genom räntestödslån. Stödprocenten som kan beviljas till jordbrukare varierar enligt investeringsändamål. Man kan till exempel bli beviljad stöd för skördemaskiner eller byggande av produktionsbyggnader. För att bli beviljad räntestödslån så måste man uppfylla en del kriterier som även kommer att tas upp i detta examensarbete.

Detta examensarbete behandlar hur ansökningsprocessen för räntestödslån går till. Man får bland annat reda på ifall det är Europeiska unionens eller statens pengar som betalas ut till jordbrukarna. I examensarbetet behandlas även fram olika former av stöd och räntestödslån som jordbrukare i Finland kan ansöka om, samt vilka blanketter som behövs för ansökningarna.

Examensarbetet är en litteraturstudie som handlar om räntestödslån som kan ansökas av jordbrukare i Finland. I examensarbetet ingår även en enkätundersökning. Enkätundersökningen är gjord för att bland annat ta reda på hur vanligt det är att ansöka om räntestödslån, vilket år det varit mest populärt att ansöka om det samt ifall jordbrukarna känner att de fått tillräckligt med rådgivning under ansökningsprocessen.

Språk: svenska
startstöd

Nyckelord: räntestödslån, jordbrukare, investeringsstöd,

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Josefina Linnokari

Koulutus ja paikkakunta: Raasepori

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Agrologi

Ohjaaja(t): Lars Fridfors

Nimike: Maatalouden korkotukilainat Suomessa

Päivämäärä 9.4.2021 Sivumäärä 31

Liitteet 1

Tiivistelmä

Viljelijät voivat rahoittaa monia maatalouteen tehtyjä investointeja korkotukilainan avulla. Viljelijöille myönnettävä tukiprosentti vaihtelee investointitarkoitusten mukaan. Maanviljelijät voivat saada tukea esimerkiksi sadonkorjuukoneisiin tai tuotantorakennusten rakentamiseen. Korkotukilainan saamiseksi on täytettävä useita kriteerejä, joita käsitellään myös tässä opinnäytetyössä.

Tässä opinnäytetyössä käsitellään korkotukilainojen hakuprosessia. Työssä selvitetään muun muassa, maksetaanko viljelijöille Euroopan unionin vai valtion rahaa. Opinnäytetyö sisältää myös erilaisia tukimuotoja ja korkotukilainoja, joita Suomen maanviljelijät voivat hakea, sekä hakemuksiin tarvittavia lomakkeita.

Tämä opinnäytetyö on kirjallisuus korkotukilainoista, joita viljelijät voivat hakea Suomessa. Opinnäytetyöhön sisältyy myös kyselylomake. Kyselylomakkeen avulla tulee selville muun muassa, kuinka yleistä on korkotukilainan hakeminen, mikä vuosi on ollut suosituinta hakea sitä ja jos viljelijät kokevat saaneensa riittävää neuvontaa hakuprosessin aikana

---

Kieli: ruotsi
aloitustuki

Avainsanat: korkotukilaina, maanviljelijä, investointituki,

BACHELOR'S THESIS

Author: Josefina Linnokari

Degree Programme: Degree Programme in Bioeconomy

Specialization: Agriculture

Supervisor(s): Lars Fridfors

Title: Interest Subsidy Loans for Farmers in Finland

Date 9.4.2021   Number of pages 31

Appendices 1

Abstract

Many investments made for agriculture can be financed by farmers through interest rate subsidies. The aid percentage that can be granted to farmers varies according to investment purposes. You can, for example, be granted support for harvesting machines or the construction of production buildings. In order to be granted an interest rate subsidy loan, you must meet a number of criteria that will be addressed in this degree project.

This thesis deals with how the application process for interest rate subsidy loans goes. One finds out, among other things, whether it is the money of the European Union or the state that is paid to the farmers. The degree project also includes various forms of support and interest rate subsidy loans that farmers in Finland can apply for, as well as the forms needed for the applications.

The degree project is a literature study on interest rate subsidy loans that can be applied for by farmers in Finland. The degree project also includes a questionnaire survey. The survey was conducted to e.g. find out how common it is to apply for an interest rate subsidy loan, which year it has been most popular to apply for it and if the farmers feel that they have received sufficient advice during the application process.

Language: Swedish

Key words: interest rate subsidy loans, farmer, investment aid, start-up aid

---

Förord

Jag vill rikta ett stort tack till alla jordbrukare som ställt upp och lagt ner sin tid på att svara på min webbenkät!

Jag vill även tacka Ina Lassas, bankdirektör på Västra-Kymmene Andelsbank, som gav mig förslaget att skriva om räntestödslån för jordbrukare. Samt de kunniga personerna från NTM- centralen och Västra-Kymmene Andelsbank som gett mig olika tips och råd gällande ämnet.

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	1
2.	Räntestödslån och investeringsstöd.....	2
2.1	Hur ansöka om räntestödslån	2
2.2	Kreditlöfte.....	3
2.3	Vad är MAKERA?.....	3
2.4	Ansökningar till NTM-Centralen.....	3
2.5	Stöd och ändringsbeslut.....	3
2.6	Beviljande av räntestödslån.....	4
2.7	Räntan.....	4
2.8	Amortering.....	4
2.9	Tillstånd att lyfta lån.....	5
3.	Räntestödslån för startstöd för unga jordbrukare.....	5
3.1	Räntestödslån för inköp av mark.....	6
3.2	Räntestödslån för investeringar av jordbruksbyggnader.....	7
3.3	Ändringar i landsbygdsfinansieringslagen 1.1.2008.....	7
3.4	Stödbeslut.....	8
4.	Material och metoder.....	8
4.1	Litteraturstudier.....	8
4.2	Webbenkät.....	9
4.3	Frågorna i webbenkäten.....	10
5.	Resultat.....	17
5.1	Webbenkät.....	17
6.	Diskussion och slutsatser.....	28
	Källförteckning.....	30
	Bilagor.....	31

1. Inledning

Detta examensarbete är en litteraturstudie som handlar om räntestödslån som kan ansökas av jordbrukare i Finland. Räntestödslån är ett lån som beviljas av NTM-centralen där jordbrukarna betalar en viss procent ränta och staten kommer emot och betalar en viss procent. Ifall man ansöker om räntestödslån så måste en del kriterier uppfyllas. En del av kriterierna som behövs för att bli beviljad räntestödslån för sitt jordbruk tas upp i detta examensarbete.

Målsättningen med detta examensarbete är att den som läser det skall kunna se helheten i hur räntestödslånsprocessen för jordbruk går till. Man ska från detta examensarbete kunna läsa vad det innebär då jordbrukarna ansöker om ett räntestödslån och vilka uppgifter som behövs då man ansöker om det. I examensarbetet ingår som bilaga en webbenkät som publicerats i två olika Facebook-grupper. I webbenkäten kommer det fram hur intresserade jordbrukarna är nuförtiden att ansöka om räntestödslån och ifall ansökningarna ökat eller minskat med åren, samt vilka problem som eventuellt dykt upp under processens gång. Anser jordbrukarna att de fått klara och tydliga direktiv då de ansökt om räntestödslånet?

Jag har valt att skriva om detta ämne i mitt examensarbete då jag själv är intresserad av ekonomi kring det finska jordbruket. I första hand var jag intresserad av att skriva om generationsväxlingsprocessen, men efter att jag kontaktat några personer som arbetar med generationsväxling så gav de mig som råd att rikta ämnet mot något mera specifikt eftersom generationsväxlingsprocessen för jordbruket är så brett. Tipset om att specifikt skriva om räntestödslån för jordbruk gav Västra-Kymmene Andelsbanks bankdirektör Ina Lassas mig.

De som eventuellt kan ha nytta av att läsa detta examensarbete är studerande så som till exempel blivande agrologer eller agronomer så att de kan läsa in sig på vad räntestödslån är och hur det i praktiken fungerar. De jordbrukare som är inne i en generationsväxling kan även ha nytta av detta examensarbete vilka blanketter som krävs vid olika skeden, samt då det framkommer andra jordbrukares kommentarer. I examensarbetet vilka som varit till hjälp för jordbrukaren då hen ansökt om räntestödslån.

2. Räntestödslån och investeringsstöd

2.1 Hur ansöka om räntestödslån?

Det är Närings-, trafik-, och miljöcentralen som beviljar räntestödslån och investeringsstöd till jordbrukarna. För att NTM-centralen skall kunna göra ett beslut så tillämpar de vad som skrivits i Europeiska unionens lagstiftning för beviljande av statligt stöd inom jordbrukssektorn.

Start- eller investeringsstöd i enlighet med lagen om jordbruksstrukturer kunde ansökas elektroniskt från och med våren 2015. Ansökningarna gör man via livsmedelsverkets hemsida. Även fast det finns möjlighet att göra ansökningarna elektroniskt så kan det fortfarande göras för hand till pappers ifall jordbrukaren föredrar det. Stödansökningsblanketten för lantbruksinvesteringar, som man skall använda sig av då man till exempel vill bygga något ny byggnad på gården hittar man på hemsidan www.suomi.fi. Man skall då använda sig av ansökningsblanketten med numret 3314. Då det handlar om generationsväxling och startstöd för unga företagare skall man använda sig av ansökningsblankett med nummer 3319, som heter "Stödansökan, Startstöd till unga jordbrukare, blankett 3319sv". Blanketten för startstödet hittar man också på samma hemsida som investeringsstödsblanketten. (Livsmedelsverket 2021)

Det som man måste komma ihåg då man ansöker om dessa stöd elektroniskt är att bankerna inte har beviljats visningsrätt för att komma åt de elektroniska blanketterna, vilket betyder att man måste se till att bankerna får de behövliga papper och information som behövs på något annat sätt. Ifall man i samband då man ansöker om investeringsstöd även vill ansöka om stadsborgen så gör man det på samma hemsida och då skall man dessutom använda sig av blanketten med numret 3337, "Ansökan om stadsborgen". Då man ansöker om stadsborgen skall man även samtidigt ansöka om räntestöd, ifall man känner att man är i behov av det. Alla dessa nämnda blanketter finns att få på både svenska och på finska. Dessa blanketter används i hela Finland, förutom på Åland. (Livsmedelsverket 2021)

2.2 Kreditlöfte

Banken ger kreditlöfte för räntestödslån. Kreditlöfte var förr en del av ansökan för investeringsstöd men från och med år 2015 så är man tvungen att ansöka skilt om det. Blanketten för kreditlöfte till räntestödslån är nummer 3311. Blanketten skall fyllas i och lämnas in till närmaste NTM-central (Närings-, trafik-, och miljöcentralen). I kreditlöftet anger banken det maximala lånebeloppet, lånetiden och återbetalningsintervallet för det räntesubventionslån som ska ansökas om, samt räntesats, marginal och total ränta vid tidpunkten för undertecknandet (Statsrådets förordning om investeringsstöd för gårdsbruk och om startstöd till unga jordbrukare 299/2008)

2.3 Vad är MAKERA?

MAKERA står för maatilatalouden kehittämisrahasto, och är en utvecklingsfond för det finska gårdsbruket. Utvecklingsfonden vill förbättra lönsamheten och konkurrenskraften för jordbruket i Finland. Investeringsstöden så som bygginvesteringar hör till MAKERA. Syftet med fondens pengar är att kunna förbättra det finska gårdsbruket, förbättra levnadsförhållandena på landsbygden och främja jordbrukarna.

Fonden får sina pengar genom donation eller verksamhet som fonden driver, samt en del som överförs av statsbudgeten till fonden. Utvecklingsfonden MAKERA är ansluten med skogs- och jordbruksministeriet. (Lag om gårdsbrukets utvecklingsfond 16.12.1966/657)

2.4 Ansökningarna till NTM-centralen

De nödvändiga dokumenten och utredningarna bifogas i samband med stödansökan samt ansökan om statsborgen. Ansökningarna med bilagorna skickas till den NTM-central som är ligger närmast jordbruket, och som är lantbrukslägenhetens driftscentrum. Ansökan om bidrag kommer att initieras då det mottagits vid NTM-centralen.

2.5 Stöd- och ändringsbeslut

I samband med beviljandet av stödet godkänner NTM-centralen beloppet på räntestödslånet och andra lånevillkor i enlighet med lagen om jordbruksstrukturer. En del av stödet till ett räntestödslån kan också vara en statsgaranti för lånet. En förutsättning för att bli beviljad statsborgen är att det skall kunna bevisas att det inte finns någon risk

med att ta lånet. I bidragsbeslutet anger NTM-centralen det maximala stödbelopp som ska betalas på lånet under lånetiden. I samband med det informerar även NTM-centralen den låneperioden som anges i bidragsbeslutet för genomförandet av den åtgärd som ska stödjas. Man får då ett år på sig att få igång jordbruket och skaffa mark. Tidsperioden för det kan dessvärre inte förlängas.

Med stödbeslutet bifogas ett ansökningsformulär för uttagstillstånd som innehåller instruktioner om när man ska ansöka om ett uttagstillstånd för lån och de nödvändiga uttagsdokumenten. Blanketten som används till det är nummer 2330: "Ansökan om tillstånd att lyfta räntestödslån". (Livsmedelsverket, Stödbblanketter 2021)

2.6 Beviljandet av räntestödslån

Lånet kan beviljas av banken när myndighetens beslut om bidragsansökan har mottagits. Det finns ingen separat deadline för beviljande av lånet. Beviljandet av lånet måste ändå ske inom ovanstående tidsgräns som nämnts på beslutet. Förutsättningen för att beviljas räntestöd, är att lånetiden för lånet högst får vara 25år. (Lag om strukturstöd för jordbruket 28.12.2007/1476)

2.7 Räntan

Faktorer som kan påverka den totala räntan är kostnader som uppkommit vid extra arbete och lyftandet av räntestödslånet.

Räntestödet är 4% för lån som ansökts före den 31 december 2012 och 3% för lån som ansökts från och med den 1 januari 2013. Låntagaren måste dock betala ränta på minst 1% för den period under vilken räntestödet betalas. Ifall den totala räntan på lånet, inkluderat med referensränta och marginal, är lägre än 1% betalar jordbrukaren endast den totala räntan. (Enligt N.Ek diskussion december 2020)

NTM-centralen informerar beslutet om det monetära värdet av räntestödet. Räntestödet är i kraft så länge tills hela stödet använts. Efter det betalar låntagaren räntan på lånet till full ränta. Undantagsvis för de som beviljats startstödslån från 2015, då räntestödet gäller i högst fem år från och med den dag då den första delen av lånet dras tillbaka. (Enligt N.Ek diskussion december 2020)

2.8 Amortering

Lån av investeringsräntestöd återbetalas i lika stora andelar. Amortering av lån och räntorna gällande investeringsräntestödet förfaller antingen halvårsvis eller kvartalsvis. Banken och kunden kommer sinsemellan överens om amorteringsplanen redan då kunden ansöker om räntestödslån. Ifall man valt att amortera bort sitt räntestödslån per halvårstid så är för förfallodagarna 30.4 samt 31.10, ifall man däremot valt att amortera bort lånet kvartalsvis så är förfallodagarna 31.1, 30.4, 31.7 samt 31.10. Avbetalningstiden för räntestödslån gällande investeringsbyggnader är max 30år ifall man lyft lånet före 31.12.2014. Ifall man lyft lånet efter den tiden så är amorteringstiden max 25 år. Det finns inga begränsningar för hur fort man får betala bort lånet. (Lag om strukturstöd för jordbruket 28.12.2007/1476)

Ifall man befinner sig i en situation där man har ekonomiska svårigheter så kan man ansöka om betalningslättning för räntestödslånet. Faktorer som kan inverka på en ekonomisk svårighet kan bland annat vara dödsfall eller långvarig sjukdom, epidemier, tillfällig arbetslöshet, vattenskada etc. (Livsmedelsverket, 2020)

Se blankett 307, ansökan om betalningslättning, i bilagorna.

2.9 Tillstånd att lyfta lån

För att kunna lyfta räntestödslånet måste man som bidragsmottagare ansöka om tillstånd för att lyfta lånet, inom utsatt tid. Ansökan om uttagstillståndet skall skickas till NTM-centralen och formuläret fås från Livsmedelsverket. Uttagstillståndsblanketten bifogas i samband med beslutet om stödet. Det lönar sig att direkt ansöka om uttagstillståndet då man ansöker om lånet. Det som krävs för att få lyfta lånet är att det kommit beslut om stödet, beslut om att ansökan om lån, skuldebrevet undertecknat samt att NTM-centralen gett lov om lyftande av lån. (Livsmedelsverket 2018)

3. Räntestödslån för startstöd till unga jordbrukare

Startstödet ansöks via Livsmedelsverket. De flesta väljer att ansöka om startstöd eftersom det underlättar en del av generationsväxlingsprocessen. Startstöd används också för att locka till sig unga jordbrukare att etablera sig mera inom branschen. Startstödet kan inte beviljas till vem som helst. Ett av de kriterierna som krävs är att du måste vara under 41 år och första gången börjar med ett jordbruk. Dessutom krävs det att man har yrkeskunskap för att få startstödet beviljat. Yrkeskunskaperna kan bevisas bland annat

med att man har en yrkesutbildning i naturbruk som är tagen på andra stadiet eller att man har tre års erfarenhet från ett jordbruk. En annan förutsättning för att bli beviljad stöd är att fysiska personen som ansöker skall ha fyllt 18år. (Lag om strukturstöd för jordbruket 28.12.2007/1476)

För att livsmedelsverket skall kunna bevilja startstöd åt unga jordbrukare så behövs det olika bilagor för att visa att jordbruket är tillräckligt lönsamt, alltså en affärsplan. Då man skickar in affärsplanen skall man se till att det finns uppgifter om den som söker stödet, utgångsläget för gården man har, hur utvecklingen på gården kommer att se ut, resultat- samt balansräkningar och lönsamhets-, likviditets- och soliditetskalkyler för gården. (Livsmedelsverket, 2019).

I ansökan om att få lyfta räntestödslånet skall det bifogas en kopia av det slutliga köpebrevet. Detta kan man göra elektroniskt. En kopia av dokumentet där köpepriset och betalningen syns skall levereras till NTM-centralen senast en månad efter att man fått lov att lyfta lånet. Kvittenserna för lån som beviljats för inköp av lösöre skall bifogas med dokumenten för utgifterna. Uttagstillståndet av lånet som ligger till grund för utbetalningen måste göras senast vid samma dag då man lyfter lånet. Lånet kan max utbetalas i två rater. Hela lånet gällande beslutet av stöd eller den första raten måste lyftas inom ett år från datumet då beslutet gjorts. Den sista raten gällande lånet av stödbeslut måste lyftas inom ett år och fem månader efter att beslutets gjorts. (Livsmedelsverket, 2018)

För räntestödslån som beviljats som startstöd före den 31 december 2014 är villkoret för beviljandet av stödet att kravet på yrkeskunskaper uppfylls inom tre år efter beviljandet av stödet. I det fallet måste den sista raten av lånet lyftas in inom tre år och fem månader efter beviljandet av stödet. Det som är vanligast är dock att nästan hela lånebeloppet lyfts under första raten och den andra delen inte alls betalas ut. Av denna anledning ändrades lagen från 2015 och startbidragslån som beviljats efter ändringen kan lyftas i sin helhet i en del. (Lag om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti 20.5.1988/449)

3.1 Räntestödslån för inköp av mark

Det slutliga köpebrevet skall bifogas i samband då man ansöker om att få lyfta räntestödslånet gällande investering av mark. En kopia av betalningen av inköpspriset skall skickas till NTM-centralen senast en månad efter att de beviljats lov att lyfta lånet. Betalning av köpesumman som ligger till grund för utbetalningen skall göras senast vid lånets uttagsdatum. (Lagen om strukturstöd till jordbruket 1476/2007)

Räntestödslånet för inköp av mark kan lyftas i två rater. Den första raten måste man lyfta inom ett år efter att beslutet om beviljande av räntestödslån kommit. Den sista raten måste lyftas senast ett år och fem månader efter beviljandet av stödet. Då man lyfter första och andra raten så måste summan vara minst 20% av det totala räntestödslånet. I princip är det samma principer i räntestödslånet för inköp av mark som det är i räntestödslån för startstöd till unga jordbrukare. (Lagen om strukturstöd till jordbruket 1476/2007)

3.2. Räntestödslån för investeringar av jordbruksbyggnader

Lånet för bygginvesteringarna kommer att dras upp i högst fem rater, beroende på i vilken takt projektet framskrider. Första och sista raten måste vara 20% av den totala lånesumman. Den sista raten av lånet får endast lyftas när bygginvesteringen har genomförts till fullo i enlighet med stödbeslutet som gjorts. De byggnader som berör mjölk- och nötköttproduktion finansieras en del av EU och kräver därför en inspektion på plats av NTM-centralen innan den sista raten av lånet kan betalas ut. (Statsrådets förordning om utveckling av landsbygden 609/2000)

Hela lånet eller första raten måste lyftas inom den deadline som anges för genomförande av åtgärden, det vill säga två år plus eventuell förlängning ifall det behövs. Den sista raten av lånet måste lyftas inom fem månader efter utgången av perioden för åtgärdens genomförande. Det som krävs för att få lyfta den sista raten är att arbetet slutförts inom den tidsperiod som fastställts då man ansökt om lånet. (Statsrådets förordning om utveckling av landsbygden 609/2000)

3.3 Ändring i landsbygdsfinansieringslagen 1.1.2008

Finansieringslagen gällande landsbygden ändrades då en ny lag trädde i kraft i början av 2008. Nya lagen (1479/2007) säger att nya räntestödslån kan endast ansökas och beviljas för att förbättra bostadsförhållandena på gårdar och för att bevara den traditionella miljön som finns på gårdar. (Finlex, Lag om ändring av lagen om finansiering av

landsbygdsnäringar, 2007) Beviljandet av investeringsstöd till dessa platser justeras dock främst av bestämmelserna i lagen (1476/2007) om jordbruksstrukturer. (Lagen om strukturstöd till jordbruket 1476/2007)

Ansökan om räntestödslån lanserades genom ett regeringsbeslut den 13 maj 2009 för att förbättra bostadsförhållandena på landsbygden (Statsrådets förordning om stödjande av förbättring av gårdsbruksenheters bostadsförhållanden 302/2009)

3.4 Stödbeslut

För de låneansökningar som inlets före 2008, är det NTM-centralen som beviljat stöden för och godkänt beloppet om räntestödslånet samt andra lånevillkor. Till lånets räntestöd beviljades även räntestödslån. Dessutom kunde en del av stödet till räntestödslånet vara en statsborg som beviljats för lånet. I bidragsbeslutet angav NTM-centralen det maximala stödbelopp som betalas ut på lånet under lånetiden. Som en allmän regel skulle bidragsbeslutet upphöra att gälla ett år efter utfärdandet, såvida inte lånet eller den första raten av det hade lyfts eller om man inte ansökt om att få lyfta lånet då. Lånet för bygg- och anläggningsarbeten var till exempel två år om beslutet om stöd fattades den 15 april 2003 eller senare. (Livsmedelsverket 2018)

För de låneansökningarna som inlets efter år 2008 är det också NTM-centralen som beviljar och som godkänner beloppet om räntestödslånet och andra lånevillkor. För att förbättra bostadsförhållandena på gården beviljas stödet i form av ett räntestöd på lånet. Stöd för att bevara den traditionella jordbruksmiljön beviljas i form av ett bidrag eller ett räntestöd på ett lån eller en kombination av dessa. I bidragsbeslutet som NTM-centralen ger, står det maximala stödbelopp som ska betalas ut på lånet under lånetiden i euro. NTM-centralen anger också i bidragsbeslutet den deadline som fastställts för genomförandet av den stödda åtgärden. (Statsrådets förordning om strukturstöd till jordbruket 240, 2015)

Genomförandeperioden för byggprojektåtgärden är två år från beviljandet av stödet. Av särskilt allvarliga skäl kan deadline förlängas två gånger med högst ett år åt gången, förutsatt att den åtgärd som ska stödjas har börjat. En ansökan för det måste man göra

hos Livsmedelsverket innan deadline tagit slut. (Lagen om strukturstöd till jordbruket 1476/2007)

4. Material och metoder

4.1 Litteraturstudier

Vid skrivande av detta examensarbete har jag studerat och tolkat olika finländska lagtexter samt bestämmelser. I texten framkommer även muntliga referenser av sakkunniga personer som arbetar inom ämnet.

4.2 Webbenkät

För att få fram en sorts statistik kring jordbrukarna i Finland valde jag att använda mig av en webbenkät. Med att göra en webbenkät ansåg jag att jag kommer få in användbar information av en grupp personer som jag kan ha nytta av i detta examensarbete. Webbenkäten har hjälpt mig att få en mera omfattande bild av räntestödslån för jordbruket i Finland. Jag ville genom min webbenkät nå ut till en stor mängd jordbrukare, och på så sätt få höra deras åsikter om ämnet. Eftersom jag inte känner så många jordbrukare så ansåg jag att en webbenkät, där de som svarar får vara anonyma skulle vara lämplig. På så sätt behöver inte jordbrukarna vara "rädda" för att få sin åsikt hörd och jag skulle få åsikter av jordbrukare runt om i hela Finland.

Webbenkäten som gjordes med hjälp av Google forms bestod av två språk, både finska och svenska. Orsaken till varför jag valde att göra enkäten på två språk var för få in så många svar som möjligt runt om i Finland. Jag ville inte begränsa mina svar och tolka svaren som enbart kommit från en del av den finlandssvenska befolkningen. Jag valde att publicera enkäten i två olika Facebook-grupper. Den ena gruppen heter "*Livet på landet – bondens vardag i bilder*" och är en finlandssvensk Facebook-grupp på ungefär 1 700 medlemmar. Den andra Facebook-gruppen som jag valde att publicera min webbenkät i var den finskspråkiga gruppen "*Maajussit.*" som har ungefär 4 600 medlemmar. På detta sätt skulle webbenkäten nå ut till både den svenskspråkiga och finskspråkiga befolkningen.

När jag publicerade enkäten i de två ovannämnda Facebook-grupperna så ville jag i mitt inlägg föra fram varför jag gjort denna enkät så att personerna i gruppen skulle få en liten

inblick i vad saken gäller. Då jag först publicerade i den svenskspråkiga gruppen så skrev jag i samband med inlägget:

“Hej på er! Jag studerar fjärde året till Agrolog och håller som bäst på att skriva mitt examensarbete som handlar om räntestödslån för jordbruket. För att jag skall kunna skriva ett så omfattande slutarbete som möjligt, behöver jag nu er hjälp. Jag har valt att använda mig av en webbenkät där de som svarar är anonyma. Jag vore väldigt tacksam ifall ni hade några minuter tid över att svara på enkäten.

Tack på förhand och god fortsättning på det nya året!”

Då det var dags att publicera i den finskspråkiga gruppen så ville jag föra fram samma budskap. I den korta presentationen kommer det fram att jag skriver mitt examensarbete, vad arbetet handlar om, att det är en webbenkät som jag vill att jordbrukare skall svara på, samt att de som svarar är anonyma. Den finskspråkiga texten var följande:

“Hei kaikille! Opiskelen neljäntä vuotta agrologiksi ja kirjoitan tällä hetkellä opinnäytetyötäni, joka käsittelee maatalouden korkotukilainaa. Tarvitsisin nyt teidän apuunne, että saisין kirjoitettua mahdollisimman laajan opinnäytetyön. Sen takia olen tehnyt verkkokyselyn, joka koskee aihetta. Olisin erittäin kiitollinen, jos teillä olisi muutama minuutti aikaa vastata verkkokyselyyni, joka myös toimii täysin anonyymina.

Kiitoksia etukäteen ja hyvää alkanutta Uutta vuotta!”

De två inläggen gällande webbenkäten publicerades den 4 januari 2021. Jag valde att hålla webbenkäten öppen i två veckor fram till den 18 januari. Det positiva med en webbenkät är att de som väljer att svara kan klicka in sig dygnet runt och svara på frågorna då de känner att de har lämpligt med tid.

Jag försökte göra webbenkäten så smidig som möjligt. Jag ville att de som svarar på enkäten kände att det gick lätt och smidigt att svara på frågorna, samt att frågorna var skrivna på ett tydligt språk så att de inte gick att tolka på ett fel sätt och på så sätt få ett missvisande resultat av svaren.

4.3 Frågorna i webbenkäten

I webbenkäten som framkommer användes det 12 frågor där målet var att få fram svar på de viktigaste frågorna då man allmänt diskuterar om räntestödslån för jordbruk.

Maatalouden
korkotukilaina /
Räntestödslån för
jordbruket

*Obligatorisk

Sukupuoli / Kön *

Mies / Man

Nainen / Kvinna

En halua vastata / Vill inte svara

Ikä / Ålder *

20-30

31-40

41-50

51-60

61-70

70-

Figur 1. Två första frågorna i webbenkäten

Jag var nyfiken på ifall det är flera kvinnor eller män som väljer att svara på min webbenkät. Som man ser i figur 1 så var den första frågan en grundläggande fråga där jag frågade ifall personen som svarar på enkäten är en man eller en kvinna. Jag valde också att lägga till ett alternativ där den som svarar kan kryssa i att hen inte vill svara på frågan, ifall personen i fråga känner att det är en personlig fråga eller inte identifierar sig av något av de två könen.

I den andra frågan, som syns på figur 1, ville jag få reda på hur gammal personen är som väljer att svara på min webbenkät. Jag valde att lägga 20 år som det yngsta alternativet, eftersom jag tänkte att det knappast är jordbrukare under 20 år som ansöker om räntestödslån för sitt jordbruk. Det fanns sex stycken olika alternativ med åldrar att kryssa i. Jag valde att ha en intervall på fem år mellan svarsalternativen. På så sätt skulle jag få ett rätt så exakt svar på hur gammal personen är som svarar på webbenkäten. Jag valde att ha det äldsta svarsalternativet som 70år och äldre. Orsaken till det är för att jag antog att ingen som är över 70 år behöver ansöka om räntestödslån, samt att den antagligen vid den åldern redan genomgått generationsväxling och gett över gården till en yngre generation.

Asuinpaikka / Bosättningsort *

- Etelä-Pohjanmaa / Södra Österbotten
- Etelä-Savo / Södra Savolax
- Häme / Tavastland
- Kaakkois-Suomi / Sydöstra Finland
- Kainuu / Kajanaland
- Keski-Suomi / Mellersta Finland
- Lappi / Lappland
- Pirkanmaa / Birkaland
- Pohjanmaa / Österbotten
- Pohjois-Karjala / Norra Karelen
- Pohjois-Pohjanmaa/ Norra Österbotten
- Pohjois-Savo / Norra Savolax
- Satakunta
- Uusimaa / Nyland
- Varsinais-Suomi / Egentliga Finland

Figur 2. Tredje frågan i webbenkäten

Jag ville få fram var de jordbrukare som valde att svara på webbenkäten är bosatta. Eftersom jag ville nå ut till hela Finland så valde jag att ha svarsalternativ som sträcker sig runt om i hela landet. För att dela in landet i olika områden så tog jag hjälp av NTM-centralens lista på hur de delat in landet. Hur jag delat in landet i områden syns i figur 2. På detta sätt skulle enkäten göra det möjligt för mig att kunna få svar från såvida både från Lappland och från södra Finland. Som man ser på frågan i figur 2, och på svarsalternativet så har jag skrivit först på finska och sedan på svenska, då majoriteten av Finlands befolkning trots allt har finska som sitt modersmål.

Viljelyala hehtaaria / Odlingsareal hektar *

< 20

21-50

51-100

101-150

151-200

201-250

> 251

Oletko hakennut korkotukilainaa maatalouteesi? / Har du ansökt om räntestödslån för ditt jordbruk? *

Kyllä / Ja

Ei / Nej

Jos et ole hakennut korkotukilainaa. Miksi et? / Ifall du inte ansökt om räntestödslån. Varför inte?

Ditt svar

Figur 3. Fjärde, femte och sjätte frågan i webbenkäten.

Det jag ville få fram i figur 3 var till hur stora gårdar jordbrukarna ansökt om räntestödslån. Jag valde därför att fråga efter deras odlingsareal i hektar. Det minsta alternativet för odlingshektar som jordbrukarna hade möjlighet att kryssa i var 20ha eller mindre. Orsaken till det är för att jag inte tror att jordbrukarna skulle ansöka om stöd till gårdar som är mindre än det. Svartalternativen som jordbrukarna kunde kryssa i hade en intervall på 49ha. Det största hektars alternativ som man kunde välja var "251 eller större". Med dessa svarsintervaller skulle jag få en något så klar bild om hur stora gårdar som eventuellt ansökt om stödet.

En avgörande fråga i webbenkäten, som jordbrukarna skulle få svara på var ifall de ansökt om räntestödslån för sitt jordbruk eller inte. Vid lagande av webbenkäten så tyckte jag att det verkade dumt då jag ens ställer en sådan fråga. Varför skulle man inte ansöka om räntestödslån för sitt jordbruk? Dock förvånade resultaten mig och det var ett bra val att hålla kvar just den specifika frågan i webbenkäten. På den frågan kunde personen som svarar på enkäten kryssa i antingen ja, det har ansökt om räntestödslån eller nej, de har inte ansökt om räntestödslån.

Ifall personen i fråga inte ansökt om räntestödslån, var jag nyfiken på varför den gjort det beslutet att inte ansöka. Som svarsalternativ lade jag att personen fritt får skriva en kommentar gällande saken och själv få kommentera varför hen inte ansökt. Frågan var inte en obligatorisk fråga, så de personer som kryssat i att det ansökt om räntestödslån kunde hoppa över frågan.

Minä vuonna hait korkotukilainaa maatalouteesi? / Vilket år ansökte du om räntestödslån för jordbruket?

1995-2000

2001-2005

2006-2010

2011-2015

2016-2020

Oletko sitä mieltä, että hakuprosessi koskien korkotukilainaa sujui sujuvasti ja helposti? / Är du av den åsikten att ansökan om räntestödslånet gick smidigt och lätt?

Kyllä / Ja

Ei / Nej

Jos ei, minkälaisia ongelmia syntyi hakuprosessin aikana? / I fall nej, hurudana problem dök upp under ansökningsprocessen?

Ditt svar

Figur 4. Sjunde, åttonde och nionde frågan i webbenkäten.

På den sjunde frågan i webbenkäten, som syns i figur 4, ville jag få reda på när jordbrukarna eventuellt ansökt om räntestödslån. Då man kan ansöka om det flera gånger så fanns även möjligheten att kryssa i flera alternativ. Eftersom detta examensarbete behandlar räntestödslån som ansökts efter att Finland gått med i EU så var det äldsta svarsalternativet 1995. Jag valde att lägga en intervall på fem år mellan varje svar för att få ett nästan så exakt år då jordbrukaren ansökt om räntestödslånet. Ifall man ansökt om räntestödslån förra året så fanns även ett alternativ som var "2016–2020".

“Är du av den åsikten att ansökan om räntestödslånet gick smidigt och lätt?” hade jag som åttonde fråga på min webbenkät. Med den här frågan ville jag få jordbrukarnas ärliga respons på hur de själva ansett att ansökningsprocessen gått till, och ifall det ansett att processen varit besvärlig och tagit lång tid. Ifall de kryssat i att de varit av den åsikten att ansökningsprocessen av räntestödslånet inte gått lätt och smidigt till så fick de i nionde frågan möjlighet att förklara varför de var av den åsikten. Jag ville få fram hurudana problem det eventuellt dykt upp under ansökningsprocessen. I den nionde frågan fanns inga specifika svarsalternativ. Det fanns istället en tom ruta där svararen själv kan skriva vad hen vill och med egna ord få förklara.

Oletko saanut selkeät ja yksiselitteiset ohjeet miten hakea korkotukilainaa? / Har du fått klara och tydliga direktiv om hur du ansöker om räntestödslån?

Ditt svar

Oletko sitä mieltä, että hakuprosessin käsittelyaika korkotukilainaan liittyen on ollut liian pitkä? / Är du av den åsikten att behandlingstiden för räntestödslåns ansökan varit för lång?

Kyllä / Jo

Ei / Nej

Jos olet sitä mieltä, että käsittelyaika on kestänyt liian kauan. Kauanko se on kestänyt? / Ifall du är av den åsikten att behandlingstiden varit för lång. Hur lång har den varit?

Ditt svar

Figur 5. Tionde, elfte och tolfte frågan i webbenkäten.

Då man ansöker om räntestödslån så är det en hel del pappersjobb som vissa kan anse att är för jobbigt eller för krävande. Då vi alla människor är olika som individer så är såklart åsikterna också olika. En del kan vara av den åsikten att vissa direktiv är enkla, medan vissa kan vara av den åsikten att det är svårt att förstå språket, för mycket papper att fylla i och hålla reda på. Den tionde fråga i webbenkäten, som syns i figur 5, var ifall de som

svarar på enkäten är av den åsikten att de fått tydliga och klara direktiv då de ansökt om räntestödslån för sitt jordbruk.

Dessutom var jag nyfiken ifall de som svarar, och de som ansökt om räntestödslån ansett att behandlingstiden för ansökan varit för lång. Det är också naturligtvis en väldigt individuell fråga och två personer som varit med om samma behandlingstid kan vara av helt olika åsikter. Däremot ville jag att ifall personen som kryssat i att hen är av den åsikten att behandlingstiden varit för lång fick möjligheten att svara på frågan hur lång behandlingstiden varit. Vid den tolfte frågan valde jag att lägga en tom ruta, så att personerna inte behöver välja ett specifikt svar, utan får själva kommentera med egna ord.

Kiitos vastauksistasi! Saanko ottaa yhteyttä ja haastatella sinua koskien korkotukilainaa? Jos saan, niin jätähän sähköposti osoitteesi tähän alle, kiitos! / Tack för dina svar! Får jag möjligen kontakta dig och intervjua dig gällande räntestödslån? Ifall ja, kan du lämna din epost adress här under, tack!

Ditt svar

Skicka

Figur 6. Min sista kommentar och fråga i webbenkäten.

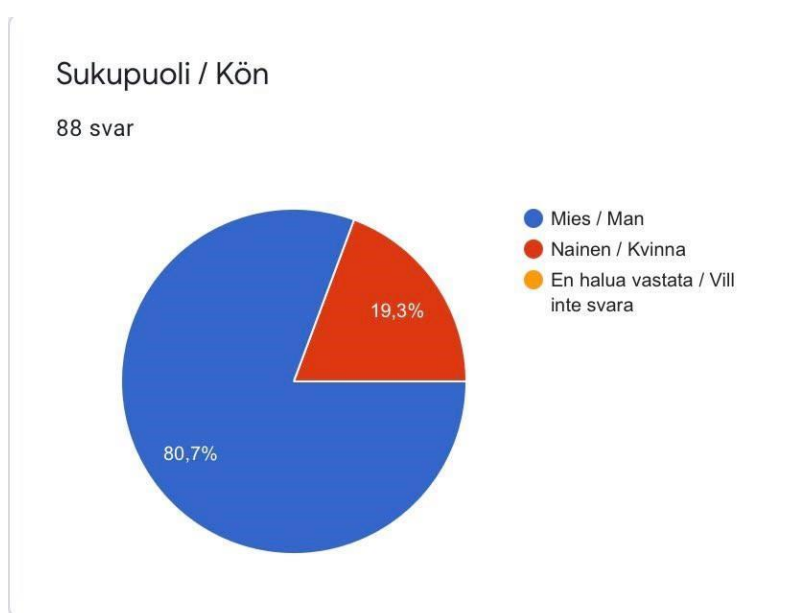
I slutet av min webbenkät ville jag tacka de jordbrukare som lagt ner sin tid på att svara på webbenkäten och som hjälpt mig få material till detta examensarbete.

Då jag även är intresserad av att eventuellt få intervjua en del av de jordbrukare som svarat på min webbenkät så tog jag chansen i beaktande. I min text, som syns i figur 6, kommer det fram att ifall det är okej för personen i fråga att jag intervjuar hen, så får hen gärna lämna sin e-postadress i rutan nedanom så kontaktar jag dem i ett senare läge i sådana fall.

5. Resultat

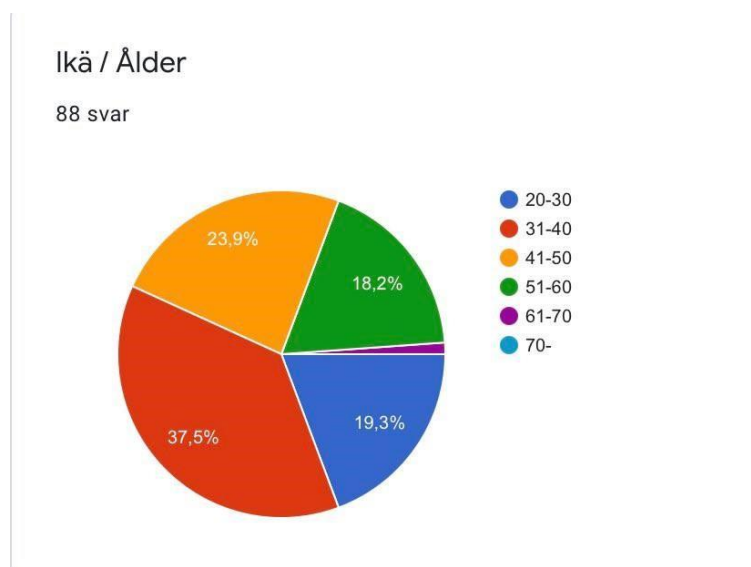
5.1 Webbenkät

I min webbenkät deltog det sammanlagt 88 stycken olika bönder från olika platser i Finland. Både svenskspråkiga och finskspråkiga, unga och gamla. Webbenkäten hölls uppe under två veckors tid 4-18.01.2021. Det var färre svarare än jag förväntat mig, eftersom jag uppskattat att ca 150 personer skulle svara på min webbenkät. Trots att det inte är 150 stycken som svarat så finns det bra med resultat som kan analyseras och tolkas.

Figur 7. Svaresresultat från webbenkäten.

Som man ser i figur 7, så är det 88 svar på frågan om respondenten är en kvinna eller man. Ingen av de 88 respondenter har kryssat i att de inte vill svara på frågan. Dessutom ser man en stor skillnad på vilket kön som varit mera aktiv på att svara på webbenkäten. 80,7% av de som valt att svara på min webbenkät var män, medan 19,3% var kvinnor. Resultatet kan bero på att det oftast är männen som har ansvaret och sköter om jordbruket. Resterande svar i min webbenkät tror jag inte varierar beroende på vilket kön det är som svarat.

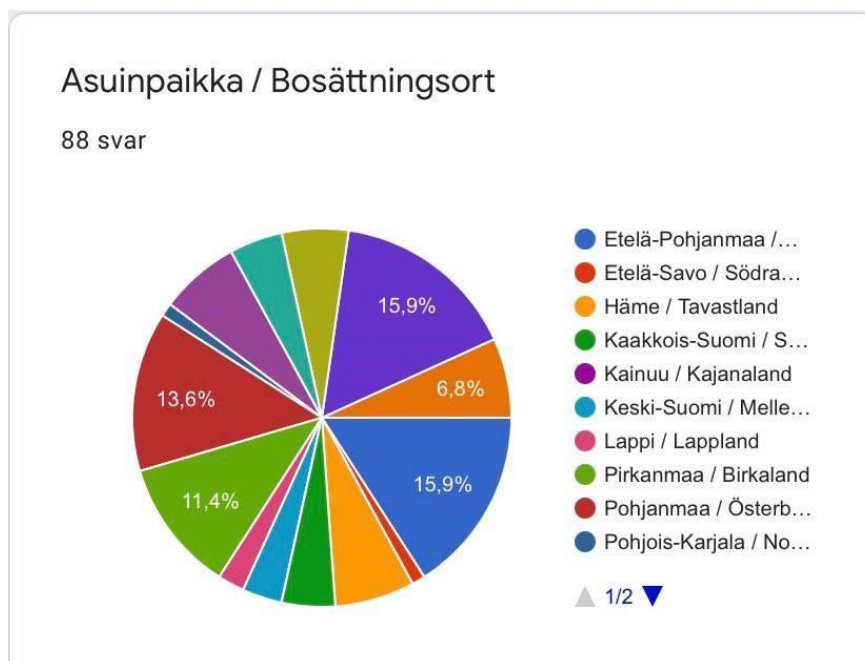

Figur 8. Svaresresultat från webbenkäten.

Då jag i andra frågan ville veta hur gammal personen är som svarar på webbenkäten så fick jag rätt så jämnt svaresresultat procentuellt från alla åldersklasser. I figur 8 ser man att ingen som är över 70 år hade svarat, och enbart två stycken som var i åldern 61–70 år. Resten av de som svarat var 20–60 år, alltså en rätt så stor gaffel mellan svaren. Är positivt överraskad då jag fått in svar från många olika åldrar.

Största procenten av de svarade, alltså 37,5%, befann sig i åldern 31–40. Därefter var det 23,9% av de som svarat lagt att de är 41–50 år. Det yngsta alternativet som de svarande kunde kryssa i var 20–30 år och det har 19,3% av svarande varit, och sedan har 18,2% av jordbrukarna som svarat varit 51–60 år. Då man ser att ingen över 70 år svarat så kan man fundera ifall det beror på att ingen över 70 år längre behöver ansöka om räntestödslån eller ifall det är så att de som är över 70 år inte är med i Facebook och inte fått information om webbenkäten.

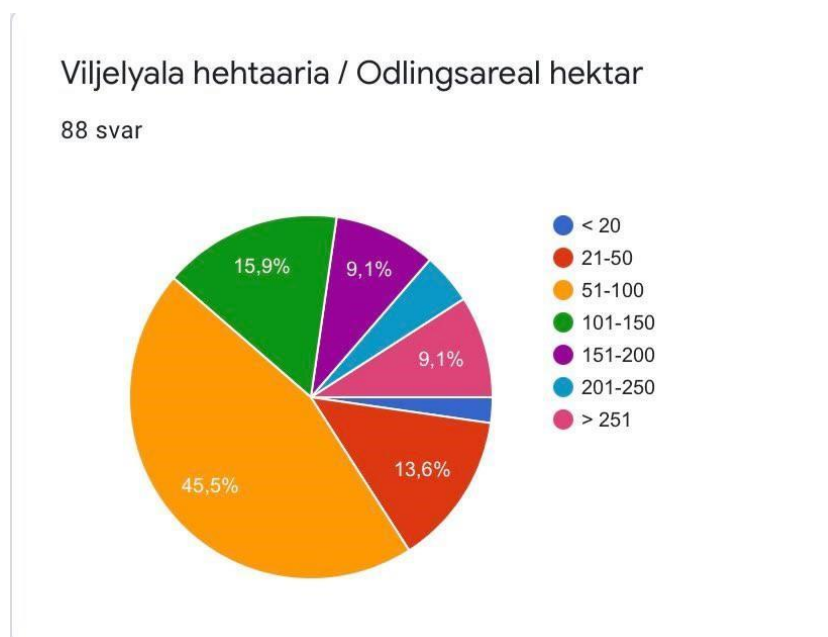
Figur 9. Svaresresultat från webbenkäten.

Min tredje fråga i webbenkäten handlade om personens boningsort. Det har svarats på enkäten runt om i Finland, vilket gläder mig. Två stycken personer som svarat på enkäten är från Lappland, vilket jag tycker är intressant.

Figur 9 visar boningsort, så därför valde jag att lyfta fram de fem platser i Finland varifrån det kommit mest med svar.

Övervägande svar har jag fått från Nyland och från Södra-Östergötland, där det var 14 personer från vardera området som svarat. Eftersom lika många personer från båda ställena svarat så resulterade det i att det procentuellt var lika många, alltså 15,9%.

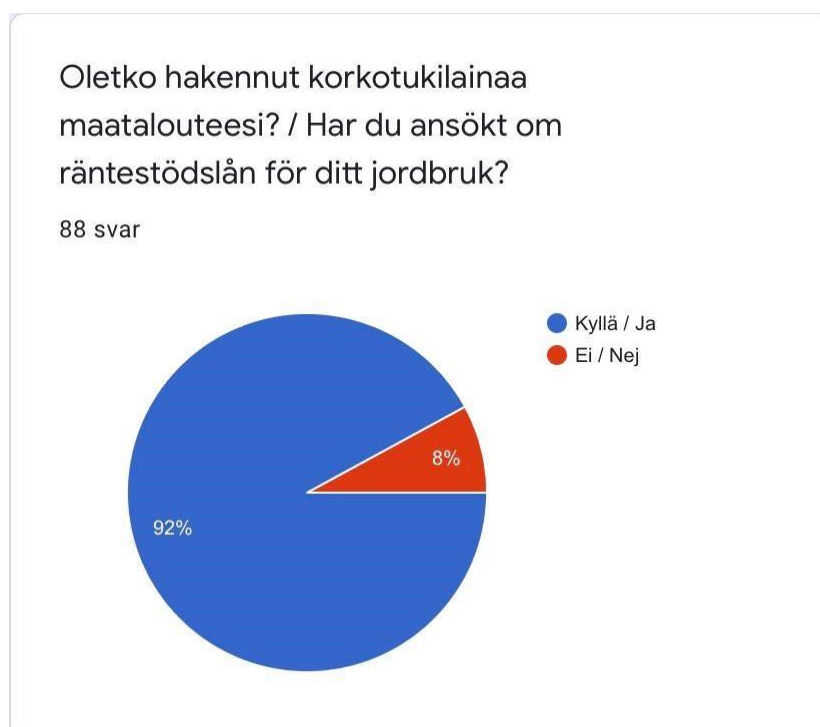
13,6% av respondenterna har kryssat i att deras bosättningsort är i Östergötland och tio personer, alltså 11,4% har kryssat i att de bor i Birkaland. De fem bosättningsområden som har de största procentarna har alla ändå rätt så lika svarsantal. Egentliga-Finland var ett område med lite färre och med en procent på 6,8%.

Figur 10. Svaresresultat från webbenkäten.

I figur 10 ser man att 40 personer (45,5%), alltså största andelen av de som svarat på webbenkäten gällande räntestödslån hade en odlingsareal mellan 51-100ha. 15,9% svarade att de hade odlingsarealer med en storlek på 101-150ha. De flesta odlingsarealerna är 21-150ha. Det kom in mångsidiga svar av jordbrukare med både stora och små gårdar.

Av de 88 jordbrukare som valde att svara på webbenkäten hade 8 stycken (9,1%) kryssat i att de har en odlingsareal på 151–200 hektar och 8 stycken (9,1%) hade kryssat i att de har en odlingsareal som är större än 251 hektar.

Figur 11. Svaresresultat från webbenkäten.

Den femte frågan (figur nummer 11) behandlar det egentliga temat på examensarbetet, nämligen räntestödslån. Jag ville få en bild av hur stor andel som ansökt om räntestödslånet och hur stor andel som låtit bli att ansöka. Resultatet var inte chockerande utan helt så som förväntat. 92% av de som svarat på min webbenkät har någon gång valt att ansöka om räntestödslån för sitt jordbruk. Däremot har 8%, alltså sju stycken av de som svarat, valt att inte ansöka om räntestödslån för sitt jordbruk. I mitt fall trodde jag att det var en självklarhet att ansöka om räntestödslån, men resultaten från webbenkäten fick mig att se på saken från en annan synvinkel.

Resultatet bevisar ändå att majoriteten av de jordbrukare som svarar på webbenkäten har gjort valet att ansöka om räntestödslån för sitt jordbruk.

Jag lämnade en svarsruta för de jordbrukare som kryssat i att det inte ansökt om räntestödslån. Ovanför rutan hade jag en text som löd *"I fall du inte ansökt om räntestödslån. Varför inte?"*. De åtta som valt att inte ansöka om räntestödslån hade möjligheten att skriva egna kommentarer om varför de inte ansökt om det. Det var frivilligt att svara på frågan, men trots det så valde sju stycken bönder att ge en kommentar. Kommentarererna gavs av anonyma deltagare.

De kommentarer som bönderna hade skrivit ner, som var orsaken till att de inte ansökt om räntestödslån löd;

- *" Ei ole ollut tarvetta, eikä mahdollisuutta"* (Behövdes inte, och fanns inte möjlighet till det)
- *"Ei ole ollut tarvetta, enkä usko, että sitä myönnettäisiin minulle."* (Fanns inget behov av det, och jag tror inte att det skulle ha beviljats åt mig)
- *"Har inte sökt lån! "*
- *"Ihan tavallisella lainalla on pärjätty. Korkotukilaina on mielestäni hankala ja sen ehdot kovat. Hain korkotukilainaa mutta en saanut. Tavallinen laina olikin sitten meille halvempi vaihtoehto."* (Vi har klarat oss med helt normalt lån. Min åsikt är att det är besvärligt att ansöka om räntestödslån och villkoren stränga. Har ansökt om räntestödslån men beviljades inte det. Ett vanligt lån var åt oss ett billigare alternativ.)
- *"Pankkilainalla käsittely on nopeampi"* (Med banklån är behandlingstiden kortare.)
- *"Inte gjort någon större investering ännu"*
- *En saanut. Aloittaessani tilakoko oli niin pieni ettei päässyt ylittämään vaadittua tulorajaa. On erittäin epäoikeudenmukaista että jo valmiiksi suuria tiloja ja rikkaita perintötilallisia tuetaan tällaisilla teennäisillä tulorajavaatimuksilla. Aloittavat innokkaat ja kyvykkäät alan ulkopuolelta tulijat tarvitsisivat erityisesti tukea. Miksi rikastuttaa jo valmiiksi rikkaita isojen tilojen perillisiä?"* (När jag började var gårdstorleken så liten att jag inte kunde överskrida den nödvändiga inkomstgränsen. Det är mycket orättvist att redan stora gårdar och rika arvodlare stöds av sådana hyckleriska inkomstkrav. Entusiastiska och begåvade nystartade företag utanför branschen behöver särskilt stöd. Varför berika de redan rika arvingarna till stora gårdar?)

Orsakerna varför de inte ansökt om räntestödslån varierade mycket. Vissa av bönderna valde själva att inte ansöka om det medan en del av bönderna inte helt enkelt beviljades räntestödslånet.

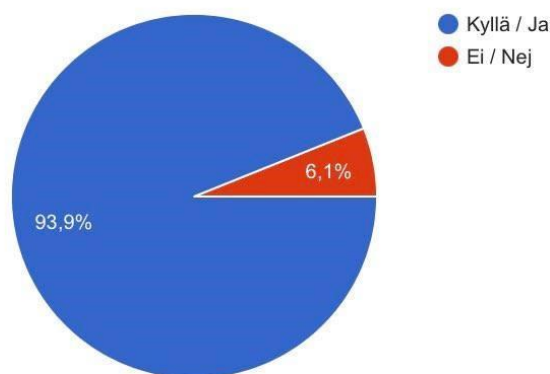
Figur 12. Svaresresultat från webbenkäten.

Figur 12 visar en tydlig ökning av ansökningsmängden. Minst ansökningar gjordes av de som svarat på enkäten mellan åren 1995–2000 då enbart åtta stycken av 81 (9,9%) ansökte om räntestödslån under den tiden. Procenten ökade till 14,8% för åren 2001–2005 och till 17,3% för åren 2006–2010. Som man ser i figur 12 så ser man att den procentuella ökningen fortsätter att växa och 17 stycken (21%) av de jordbrukare som svarade på enkäten ansökte om räntestödslån mellan 2011–2015. Majoriteten av de som svarade på enkäten, 37%, har ansökt om räntestödslån mellan tiden 2016–2020.

Resultaten kan påverkas då den äldre generationen som är över 70 år inte svarat på enkäten.

Oletko sitä mieltä, että hakuprosessi koskien korkotukilainaa sujui sujuvasti ja helposti? / Är du av den åsikten att ansökan om räntestödslånet gick smidigt och lätt?

82 svar

Figur 13. Svaresresultat från webbenkäten.

“Är du av den åsikten att ansökan om räntestödslånet gick smidigt och lätt?” löd frågan i figur 13. Totalt på den frågan fick jag 82 svar som man kan se på bilden ovan.

Svaresresultatet blev positivt och hela 77 stycken av de svarade, alltså 93,9%, var av den åsikten att de tyckte ansökan gick lätt och smidigt till. Däremot var det fem stycken som var av annan åsikt, och tyckte att ansökan varit besvärlig och krävande.

Av de fem jordbrukare som var av den åsikten att ansökan om räntestödslånet var besvärligt och krävande, så hade tre stycken lämnat en kommentar om varför de var av den åsikten. En av kommentarerna löd; *“Myndigheterna slarvade bort våra papper för en stund (ansökan för grissidan hade hamnat i samma bunt som ansökningarna gällande nötsidan)”* (egen översättning). Jordbrukaren kommenterade inte att ansökan var besvärlig, utan att processen varit jobbig då pappren slarvades bort.

En annan kommentar som en jordbrukarna hade lämnat löd; *“Villkoren skulle ha krävt dyra ändringar av byggnaden, ett vanligt banklån hade inte dessa villkor”* (egen översättning). Hen som skrev kommentaren valde alltså att ta ett vanligt banklån eftersom hen ansåg att det var en enklare och mindre krävande process att genomgå.

Den tredje kommentaren som en jordbrukare hade skrivit, var den samma kommentar som hen hade skrivit då jag frågade varför hen inte ansökt om räntestödslån för sitt

jordbruk. *“När jag började var gård storleken så liten att jag inte kunde överskrida den nödvändiga inkomstgränsen. Det är mycket orättvist att redan stora gårdar och rika arvodlare stöds av sådana hycklerska inkomstkrav. Entusiastiska och begåvade nystartade företag utanför branschen behöver särskilt stöd. Varför berika de redan rika arvingarna till stora gårdar?”* (egen översättning). Jordbrukaren säger inte specifikt att ansökan var besvärligt, utan det verkar mera som om hen är missnöjd då hen inte beviljades räntestödslånet.

Med dessa kommentarer av de svarande kan vi konstatera att ingen direkt kommenterat att själva ansökan varit jobbig och svår. Resultatet lutar mera mot det hållet att de tyckt att processen efter att de ansökt om räntestödslån varit svår.

Min nästa fråga i webbenkäten var *“Har du fått klara och tydliga direktiv om hur du ansöker om räntestödslån?”*. 28 stycken hade kommenterat att de fått tydliga direktiv om hur ansökan går till, medan sex stycken var av den åsikten att de inte fått några tydliga direktiv. Detta svar är även positivt och man blir glad av att se att majoriteten av jordbrukarna ansett att de fått de direktiven som behövts.

Vilka faktorer var det som påverkade jordbrukarnas åsikter då det var så många av dem som tyckte att de fått klara direktiv? De som svarare på webbenkäten hade möjlighet att skriva en kommentar och motivera sina svar gällande frågan. Några av kommentarer löd som följande;

- *“Kyllä, silloinen pankinjohtaja teki sen puolestani.”* (Jo, då varande bankdirektören gjorde det för mig.)
- *“Då jag ansökte för ett antal år sedan fick man nog rätt tydliga direktiv.”*
- *“Pro Agrialta oli asiantuntija-apua. Helposti meni.”* (Vi hade experthjälp från ProAgria. Gick enkelt.)
- *“Banken skötte det smidigt och bra.”*
- *“Ja, banken hjälpte i saken.”*
- *“Jag fick jättebra hjälp av banken.”*
- *“Investoinnin yhteydessä pankin ja proagrian avustuksella.”* (Med hjälp av banken och av ProAgria i samband med investering.)
- *“Hakemus tehtiin ProAgrian neuvojan kanssa.”* (Ansökan gjordes tillsammans med en rådgivare från ProAgria.)

- *“Kyllä ProAgriasta.”* (Ja, från ProAgria.)
- *“Ja, man får mycket hjälp från bankerna, Ely-centralen och NSL.”*
- *“Löytyi ihan selkeät ohjeet ja pankkista neuvoivat lisää.”* (Fanns riktigt klara direktiv och de gav mera råd från banken.)
- *“Var en del av generationsväxling, banken skötte det mesta.”*
- *“Ja, av ProAgria.”*
- *“Kyllä. ProAgrian neuvoja opasti hakemisessa.”* (Ja, ProAgrias rådgivare guidade oss med ansökan.)
- *“Pankki auttoi”* (Banken hjälpte.)
- *“Ja med hjälp av rådgivaren”*

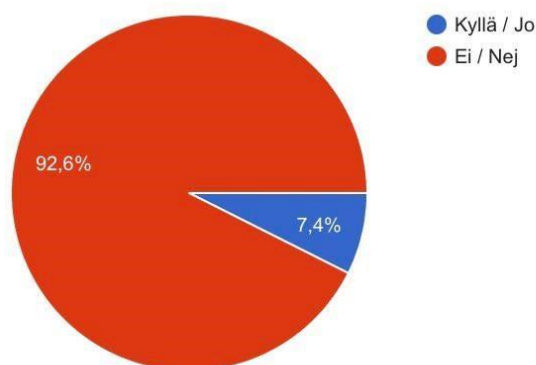
Med dessa kommentarer kan vi dra den slutsatsen att banken och ProAgrias rådgivare haft en betydande roll då jordbrukarna ansökt om räntestödslån för sitt jordbruk. Med hjälp av ProAgria och banken så har jordbrukarna fått den hjälp och rådgivning som de har behövts då de gjort ansökan. Även NTM-centralen och NSL (Nylands Svenska Lantbrukssällskap) har varit till hjälp för de som ansökt om räntestödslån.

Av de jordbrukare som sade att de inte fick några klara och tydliga direktiv har däremot inte kommenterat varför de är av den åsikten. En kommentar som en svarare hade lämnat var; *“Ennen kaikki oli paremmin”*, alltså, *“Allting var bättre förr”*. Svårt att tolka den kommentaren då vi inte vet vad hen menar att var bättre förr.

Oletko sitä mieltä, että hakuprosessin käsittelyaika korkotukilainaan liittyen on ollut liian pitkä? / Är du av den åsikten att behandlingstiden för räntestödslåns ansökan varit för lång?

81 svar

Figur 14. Svaresresultat från webbenkäten.

I en fråga fick de jordbrukare som valde att delta i min webbenkät svara på frågan ifall de tyckte att behandlingstid för deras räntestödslåns ansökan varit för lång. På den frågan (figur 14) fick jag totalt 81 svar. 75 personer av 81, alltså 92,6% av de svarade var av den åsikten att behandlingstiden inte tagit för länge. 7,4% var däremot av den åsikten att de tyckte att behandlingstiden varit för lång. En av de svarande som tyckte att behandlingstiden varit för lång, skrev att det tagit sex månader. Denna fråga är rätt så mycket en smaksak, vad var och en tycker att är en lång behandlingstid och vad som inte är en lång behandlingstid. En annan jordbrukare skrev också en kommentar som löd: *“Man borde åtminstone få påbörja investeringen innan man fått beslut”*. I den kommentaren kommer det inte fram hur länge jordbrukaren i fråga hamnat vänta på sitt beslut, och ifall behandlingstiden tagit ovanligt länge eller inte. Då vi tolkar kommentaren så kan vi konstatera att enligt bondens åsikt var behandlingstiden för lång, eftersom han väntade på att få börja investeringen.

Som tidigare nämnts så fanns det en möjlighet för jordbrukarna att i slutet av webbenkäten lämna sin e-postadress, ifall de var intresserade och villiga att ställa upp för en intervju gällande räntestödslån. Resultatet blev för få frivilliga så har valt att inte

intervjua några jordbrukare. Deras kommentarer skulle inte påverka resultatet i detta examensarbete då så några (tre stycken) var villiga att ställa upp för en intervju.

6. Diskussion och slutsatser

Resultaten som uppkom av webbenkäten påverkades av mängden jordbrukare som svarat, samt deras ålder. Då det mest var yngre personer, 31–40 år, som svarat så drog det ner på medelåldern. En betydande faktor till att det var flera yngre som svarat på webbenkäten kan vara för att enkäten publicerades i två Facebook grupper där majoriteten även är yngre. Det är trots allt inte så många som är över 70år som har Facebook, och som är med i de två grupper som webbenkäten var publicerad i.

Majoriteten av de svarade hade kryssat i att de ansökt om räntestödslån mellan åren 2016–2020. Det svarsresultatet går hand i hand med ovanstående resultat då majoriteten av svarande var 31-40år, och det oftast är i den åldern som man brukar påbörja en generationsväxlingsprocess.

Ansökningsmängden av ansökningar för räntestödslån har långts med åren ökat visar resultatet i webbenkäten. Då kan man fundera ifall intresset och behovet seriöst har ökat eller om det är medelålderns på svarande i webbenkäten som påverkat resultatet. Vi måste även ta i beaktande att det "enbart" var 88 jordbrukare som hade lagt ner sin tid på att svara på webbenkäten. Svaret kunde ha sett annorlunda ut ifall 200 stycken hade svarat och ifall enkäten skulle ha publicerats på andra platser.

Frågorna som väckts i mitt huvud då jag kollar på resultatets delen från webbenkäten där man ser att ansökningarna om räntestödslån ökat långs med åren, är varför det ökat då räntorna enbart sjunkit. Anser jordbrukarna räntestödslån som ett mera behövligt lån nu år 2021 än i början av 2000-talet även fast räntorna sjunkit? Ifall räntorna kommer stiga är oförutsägbart. Det vet ingen. Dock funderar man ifall eller hur COVID-19 kommer att påverka våra räntor, då räntorna varit så länge låga. Kommer räntorna stiga igen efter COVID-19 och kommer böndernas behov av räntestödslån att växa?

I webbenkäten framkom det en ruta där jordbrukarna kunde, ifall de ville, skriva sin e-postadress ifall de var villiga att ställa upp för en intervju. Av alla 88 som svarat på webbenkäten så var det enbart tre stycken som kunde tänka sig ställa upp för en intervju.

I detta fall var de som svarat på webbenkäten anonyma, men personligen tror jag att ifall jag hade valt att inte hålla webbenkäten anonym, så skulle färre personer ha svarat. Den slutsatsen drar jag eftersom det bara var tre stycken som valde att skriva in sin e-postadress till mig. Eftersom så få valt att skriva sin e-postadress så kan man även dra den slutsatsen att räntestödslån trots allt kanske är ett rätt så personligt ämne för våra jordbrukare här i Finland. Jag valde dessutom att slopa idén av intervjuarna, då deras åsikter och beslut inte i stora drag skulle påverka webbenkätens resultat.

Majoriteten av jordbrukarna som svarat på webbenkäten var av den åsikten att ansökningsprocessen för räntestödslån gått smidigt och enkelt till. Det gläder mig. Det skall inte behöva vara en jobbig och krävande process. Ett oväntat resultat var att ProAgrias rådgivare haft en betydande stor roll för jordbrukarna. Det var många jordbrukare som nämnde i webbenkäten att de fått mest hjälp av de rådgivare som jobbar på ProAgria. Bankerna fick också mycket beröm.

Då vissa av de svarande ändå kryssat i att de inte ansökt om räntestödslån så kan man ju fråga sig varför de inte gjort det. Är processen eventuellt ännu lite för invecklad och jobbig eller allt för tidskrävande för den finländska jordbrukaren? De få som i webbenkäten svarat att det inte valt att ansöka om räntestödslån hade som orsak att de bland annat valt att ta ett vanligt banklån. En annan orsak var att vissa var av den åsikten att en vanlig lån ansökan går fortare och snabbare, samt att det är ett billigare alternativ i viss grad.

I stora drag kan vi konstatera med det resultat vi fått från webbenkäten att våra finländska jordbrukare för det mesta är nöjda med räntestödslåns processen, samt känner att de får den hjälp som de behöver och vill ha och att ansökningsmängderna ökar för varje år.

Källförteckning

Finlex, Laki maatalouden rakennetuista, 2007

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20071476> (hämtat 8.1.2021)

Finlex, Laki maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta, 2007

<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20071479> (hämtat 8.1.2021)

Finlex, Lag om gårdsbrukets utvecklingsfond 657/1966, 1966

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1966/19660657> (hämtat 11.1.2021)

Finlex, Lag om strukturstöd til jordbruket, 2007

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20071476#a19.12.2014-1187> (hämtat 10.1.2021)

Finlex, Lag om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti, 1988

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1988/19880449> (hämtat 18.1.2021)

Finlex, Valtioneuvoston asetus maatalan asunto-olojen parantamisen tukemisesta, 2009

<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090302> (hämtat 8.1.2021)

Finlex, Statsrådets förordning om investeringsstöd för gårdsbruk och om startstöd till unga jordbrukare 299/2008.

<https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2008/20080299> (hämtat 8.1.2021)

Livsmedelsverket, utbetalning av investeringsstöd för jordbruk, 2018.

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/stod-och-finansiering/investeringsstod-for-jordbruk/ansokan-om-utbetalning-av-investeringsstod-for-jordbruk-och-om-tillstand-att-lyfta-lan/> (hämtar 4.2.2021)

Livsmedelsverket, startstöd till unga jordbrukare ,2019 (Online)

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/stod-och-finansiering/startstod-till-unga-jordbrukare/> (hämtat 8.1.2021)

Livsmedelsverket, Stödblanketter, 01.03.2021

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/om-oss/tjanster/guider-och-blanketter/jordbrukare/stodblanketter/> (hämtat 11.1.2021)

Suomi.fi, Ansökan om betalningslättnad för statliga lån och räntestödslån, blankett 307sv, 2020 (Online)

<https://www.suomi.fi/service/blankett/ansokan-om-betalningslattnad-for-statliga-lan-och-rantestodslan-blankett-307sv-livsmedelsverket/2ec2af2b-d5fa-4319-9d1c-82585b112133> (hämtat 10.1.2021)

Blnr 307

Kreditinstitut, kontor, adress
Kontaktpersonens namn
Telefonnummer

ANSÖKAN OM BETALNINGSLÄTTNAD FÖR STATLIGA LÅN OCH RÄNTESTÖDSLÅN

1. Uppgifter om sökanden

Sökandens namn	Personbeteckning	Kommun
Utdelningsadress	Postnummer och postanstalt	
Telefonnummer	E-post	

2. Uppgifter om lägenheten eller företaget

Akerareal (ha), egen	Skog (ha)	Produktionsinriktning	Antalet husdjur
Arrendeåker (ha)	Det sammanlagda beloppet av skulderna (euro)		Totalinkomster (euro)

3. Åtgärder som ska stödjas

☐ för betalning av amorteringar på räntestödslån och statliga lån	_____ år	☐ genom förlängning av lånetiden
☐ för betalning av räntor på statliga lån	_____ år	☐ inom ramen för lånetiden

AVGÖRANDE (fylls i vid det centrala finansiella institutet)

4. Uppgifter om lånet

Lånets nummer/Lag	Lånefinansieringsform/ SL eller RSL	Lånebelopp (euro) ursprungligt/ återstående	Tidigare uppskov med amorteringar (år) / räntor (år)	Lånetid (år) / följande uppbörd	Uppskov			
					Uppskovs vsstag *)	Tid (år)	Första uppbörd en	Sista uppbörd en

Uppskovet med betalningen har beviljats på följande villkor:
Ansökan avslagen, orsak:
Datum
Föredragande
Godkänts av

FÖR KÄNNEDOM
Sökanden, Bank/bankkontor

*Uppskovsstag 0 = ansökan avslagen
1 = uppskov med amorteringarna
2 = uppskov med räntorna
3 = uppskov med både amortering och räntorna

Blnr 307

5. Sökandens motivering för att få betalningslättnad

--

Jag försäkrar att uppgifterna ovan stämmer.

Ort och tid	Sökandens underskrift
-------------	-----------------------

Kreditinstitutets utlåtande

☐ Kreditinstitutet förordar betalningslättnaden. ☐ Kreditinstitutet förordar inte betalningslättnaden, orsak:	
Ort och tid	Bankens underskrift

NTM-CENTRALENS UTLÅTANDE

NTM-centralen	
☐ samtycker till uppskov med amorteringarna med _____ år genom förlängning av återbetalningstiden ☐ samtycker inte	
Motiveringar:	
<hr/> <hr/>	
Ort och tid	NTM-centralens underskrift

BILAGOR TILL ANSÖKAN

Beskattningsuppgifter

- en kopia av senast inlämnade skattedeklarationsblankett 2 samt av skattedeklarationsblanketten om sökanden har beskattats på grundval av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet
- en kopia av sökandenas senast fastställda debetsedel i sin helhet
- en kopia av skatteblankett 2A/2B

Utredning om orsaken till betalningssvårigheterna (t.ex. läkarintyg, intyg över arbetslöshet eller permittering eller dyl.)

Blnr 307

Ytterligare uppgifter**ANVISNINGAR FÖR ANSÖKAN****Inlämnande av ansökan**

Ansökan lämnas in till det kreditinstitut som beviljat lånet i fråga.

Uppgörande av ansökan

Ansökan om betalningslättnad i fråga om lån skall göras i god tid före förfallodagen för amorteringar och räntebetalningar.

Betalningslättnader och grunderna för beviljande av dem

Betalningslättnader kan beviljas för att avhjälpa tillfälliga ekonomiska svårigheter. Grunder för att bevilja betalningslättnader kan till exempel vara följande: låntagaren eller dennes familjemedlem drabbas av långvarig sjukdom eller avlider, tillfällig arbetslöshet, vattenskada, avsevärda skördeskador, katastrofsituationer till följd av eldsvåda eller översvämning, avbrott eller väsentlig minskning i produktionsverksamheten på grund av epidemiartad sjukdom hos djuren eller djurens död, priset på produktionsinsatser stiger betydligt, producentpriserna sjunker betydligt, studier etc.

I praktiken kan det finnas många olika slag av ekonomiska problem.

Betalningslättnader kan beviljas på följande sätt:

Lag om strukturstöd till jordbruket (1476/2007)***Uppskov med amorteringar på räntestödslån beviljas av det kreditinstitut som beviljat lånet***

Kreditgivaren kan bevilja uppskov med amorteringar på räntestödslån för högst ett år i sänder och sammanlagt för högst åtta år. Till följd av uppskov kan lånetiden förlängas inom maximitiden (30/25 år) eller de återstående amorteringarna höjas.

Tidigare finansieringslagstiftning

Uppskov med amorteringar på räntestödslån och statliga lån som beviljats med stöd av lagen om finansiering av landsbygdsnäringslagen (329/1999) samt räntefrihet för statliga lån kan beviljas för högst ett år i sänder och sammanlagt för högst åtta år. Till följd av uppskov kan lånetiden förlängas inom maximitiden (30 år) eller de återstående amorteringarna höjas.

Betalningslättnaderna gäller också statliga lån och räntestödslån som beviljats med stöd av landsbygdsnäringslagen (1295/1990) och gårdsbrukslagen (188/1977). För deras vidkommande följs ändå den ursprungliga lagstiftningen.

Även om lånet är förknippat med statsborgen behöver NTM-centralens eller Landsbygdsverkets samtycke till uppskovet inte begäras. Om kreditinstitutet ändå vill få samtycke av de ovan nämnda ämbetsverken, kan detta ges på begäran.